

**Кіровоградська обласна бібліотека для дітей
ім. Т.Г.Шевченка**

Відділ розвитку дитячих бібліотек і маркетингу

Бібліотеки Кіровоградщини,

що обслуговували дітей

у 2015 році:

цифри, факти, досягнення

інформаційно-аналітичний дайджест

м. Кіровоград

2016

Узагальнення матеріалу,

комп'ютерна верстка

Н.І.Расторгуєва,

завідуюча відділом розвитку дитячих бібліотек і маркетингу

Кіровоградської ОДБ ім. Т.Г. Шевченка

Відповідальна за випуск

Т.С.Манжула,

директор Кіровоградської ОДБ ім. Т.Г. Шевченка

Видавець:

Кіровоградська обласна бібліотека для дітей ім. Т.Г.Шевченка

вул. Шевченка, 5

м. Кіровоград, 25006

Телефон/факс: (0522) 22-45-85

телефон: (0522) 22-55-24

E-mail: 02219398@mail.gov.ua

E-mail: odbmarket@i.ua

Поєднання традиційних форм бібліотечної роботи з інноваційними, розуміння вимог часу дозволяє бібліотекам стати дієвими центрами інформації, інтелектуального розвитку та змістовного дозвілля юного покоління.

За результатами звітів 2015 року бібліотечна мережа сфери управління та впливу Міністерства культури України в Кіровоградській області становила 575 закладів. Послуги дитячому населенню надавали 30 спеціалізованих бібліотек для дітей та 532 публічні бібліотеки, у їх числі, 22 бібліотеки, у структурі яких функціонували дитячі відділи. Це на один дитячий відділ більше, у порівнянні з 2014 роком – відновив роботу відділ з обслуговування дітей Богданівської сільської бібліотеки Знам'янського району.

Мережа бібліотек для дітей залишилась на рівні 2014 року: обласна бібліотека для дітей ім. Т.Г.Шевченка, 15 районних, 12 міських, 2 сільські. Із загальної кількості бібліотек для дітей – 15 не входять до складу ЦБС.

Віднесення бібліотек для дітей до групи за оплатою праці не змінилося: 7 закладів працювали по 3-й; 15 – по 4-й; 7 – поза групою.

Кадри. На початок 2016 року у 29-ти бібліотеках для дітей області кількість фахівців становила 97 осіб, що на 1 особу менше (по Олександрійській ЦМДБ ім. Ю. Гагаріна) у порівнянні з 2014 роком.

79,4% – це працівники з повною і базовою вищою бібліотечною освітою.

Кадри бібліотек дуже повільно оновлювались за рахунок молоді. Так, 61,9% – це фахівці з понад 20-ти річним стажем роботи; 25,7% – працювали від 10-ти до 20-ти років; 12,4% – до 10-ти.

93,8% фахівців дитячих бібліотек *трудились у режимі повної зайнятості; не повної* – 6,2% (6 осіб, що на 2 особи більше порівняно з 2014 роком), у т.ч., *в режимі вимушеної неповної зайнятості* – 5 осіб, (зокрема, заступник директора Ульяновської РЦБС з питань обслуговування дітей працювала на 0,5 ставки).

У 22-х дитячих відділах працювали 25 бібліотекарів, 80% яких з бібліотечною освітою, 72% мають стаж понад 20 років. 76% (19 осіб) отримували ставки, 20% (5 осіб) – 0,75 і 0,5 ставки згідно навантажень.

Бібліотекар дитячого відділу Тишківської сільської бібліотеки Добровеличківського району не один рік працює у режимі вимушеної неповної зайнятості – на 0,25 ставки

Залишається не вирішеним питання по заповненню вакансії штатної одиниці дитячого відділу Глодоської сільської бібліотеки Новоукраїнського району.

Основні показники 2015 року бібліотеки для дітей перевиконали. Користувачі й книговидача не зменшені у порівнянні з 2014 роком. Загальна **кількість обслужених користувачів склала 47,9 тис. користувачів** (що на 81 особу більше у порівнянні з 2014 р.). План виконано на 101,5%.

За Єдиною реєстраційною картотекою у категорії «користувачі-діти дошкільного віку» маємо збільшення на 117 осіб у порівнянні з 2014 роком.

Протягом звітнього року дитячі бібліотеки відвідало 544,3 тис. осіб. Показник «відвідуваність» виконано на 118%. Привертає увагу той факт, що 64% відвідувань від загальної кількості – це індивідуальний прихід користувачів до бібліотек. Цьому сприяли заходи по рекламі книги і бібліотеки на пришкільних оздоровчих майданчиках, робота літніх читальних залів за межами бібліотек, надання безоплатного доступу до Інтернету.

Поряд з цим, звернення на веб-сайти бібліотек для дітей склали лише 13,8% від загальної кількості відвідувань, що є свідченням або ж відсутності цікавих для дітей матеріалів, або нерегулярним оновленням інформації на сайті, або ж слабкою рекламою сайту серед відвідувачів бібліотек.

Показник **«середнє відвідування»** у дитячих бібліотеках становив 11,4 (рівень 2014 року).

Видача документів користувачам у бібліотеках для дітей склала 969,7 тис. прим., що на 13,9 тис. прим. більше, проти 2014 року.

Виконання до плану – 103,7%, що є результатом надання сучасних бібліотечних послуг, активної роботи щодо розкриття фондів, вдалого проведення цікавих соціокультурних заходів, індивідуальної роботи з користувачами та інше. Дещо зросла видача документів державною мовою – 68,2%, у 2014 році – 66,4%.

Потребує вивчення ефективність використання періодичних видань: відбулось зменшення кількості видачі періодики у дитячих бібліотеках на 7,3 тис. одиниць у порівнянні з 2014 р.

У звітному році спостерігалось незначне збільшення показника «**читаність**» – 20,2 (у 2014 р. – 20,0).

Сконцентрований **у дитячих бібліотеках спеціалізований фонд документів** має конкретне читацьке спрямування: для задоволення інформаційних потреб дошкільників, читачів-учнів 1-9-х класів та організаторів дитячого читання.

Загальний фонд бібліотек для дітей області нараховував 594991 прим.

У фондах переважали документи українською мовою – 52,3%, російською – 47,6%, мовами національних меншин та іноземною – 0,1%.

Книги склали 97,1% від загального фонду, періодика – 2,7%, аудіовізуальні і електронні документи – 0,2%.

У середньому, на одного зареєстрованого користувача приходилось 19 видань.

Протягом 2015 року до дитячих бібліотек області надійшло 7110 прим. документів, що на 1,9 тис. прим. менше, ніж у 2014 р.

Більше отримано документів українською мовою – 63,4%. Серед надходжень видів документів: книги склали – 70,3%, періодика – 29,3%, аудіо та електронні документи – 0,3%.

Оновлення загального фонду бібліотек становило 1,2% (на 0,3% менше, ніж у 2014 р.).

Показник надходжень нових видань на одного зареєстрованого користувача склав 0,2 документи.

Від загальної кількості надходжень книг: 28,8% – це подарунки (від місцевих авторів, читачів, громадських організацій, акцій); 26,1% – з обмінних фондів обласних бібліотек; 16,9% – отримані, замість документів, загублених користувачами; 28,2% – придбання в магазинах, отримання з видавництва та обмінних фондів ЦБ, а також – за результатами переобліків.

Найбільшу кількість надходжень документів (більше 200 прим.) зафіксовано у Вільшанській, Гайворонській, Добровеличківській, Долинській, Новоукраїнській, Петрівській, Олександрівській, Ульяновській РДБ та ДБ Кіровоградської, Олександрійської, Світловодської міських ЦБС.

Найменшу кількість отримано Новоархангельською РДБ – 28 прим., Помічнянською МДБ – 92 прим.

Зовсім не мала надходжень Світловодська МДБ.

Приділялась увага пошуку альтернативних джерел надходження книг: бібліотеки Олександрійської МЦБС продовжували співпрацювати з ОФ Національної парламентської бібліотеки; Олександрівська РДБ взяла участь у соціальній акції видавництва «Фонтан казок»; працівники Голованівської РДБ придбали за спонсорські кошти 30 примірників книги «Героям Слава!» у київському видавництві «Мамине сонечко» й надали усім бібліотекам району.

В умовах обмеженого комплектування, **поповнення фондів періодикою** є важливим засобом оновлення інформаційних ресурсів.

У середньому, кожна дитяча бібліотека отримувала 13,4 прим. періодики, що на рівні 2014 р. Хоча, слід зазначити, що передплата відрізнялася строкатістю: бібліотеки мали від 2-х до 40-а найменувань газет і журналів.

Найбільше, від 23-х до 40-а назв видань отримали – Новоукраїнська, Олександрівська, Петрівська, Ульяновська РДБ.

Завдяки спонсорській допомозі та коштам від платних послуг здійснено передплату газет і журналів у Бобринецькій, Компаніївській, Устинівській РДБ, Світловодській (філія для дітей № 8), філіях для дітей Кіровоградської та Олександрійської МЦБС.

Без передплати залишились Гайворонська РДБ і Світловодська МДБ.

Показник нових надходжень, безумовно, залежить від фінансування в кожному окремому районі/місті.

Так, з місцевого бюджету було профінансовано придбання книг лише Долинській та Олександрівській РДБ, Рівнянській СДБ Новоукраїнського району, передплату періодичних видань – 13-ти дитячим бібліотекам.

Робота з бібліотечними фондами продовжувалася не тільки з метою поповнення, а й вилучення не актуальних, зношених друкованих видань. **Вибуття документів у бібліотеках для дітей** становило 27,4 тис. прим.

Найбільше вибуло книг за причиною «зношеність» – 74%. Інші причини вибуття: «неактуальні» – 9%; «загублені користувачами» – 4%; «термін зберігання періодичних видань» – 11%.

У порівнянні з 2014 роком фонд дитячих бібліотек зменшився на 20,3 тис. прим. Як і в попередні роки, у звітному році вибуття документів перевищувало надходження у 3,8 рази

Забезпеченість документами на одного обслуженого користувача склала, в середньому, 12,4 прим., що на 0,5 прим. менше, ніж у 2014 р.

Показник **обертаності фонду** на кінець 2015 року становив 1,6 (більше на 0,1 у порівнянні з 2014 р.).

Сучасна технічна база бібліотек для дітей залишилася на рівні 2014 року.

Комп'ютери мали 26 бібліотек (89,6%); копіювально-розмножувальну техніку – 25 (86,2%); мультимедійне обладнання – 11 (37,9%).

Загальна кількість комп'ютерів у бібліотеках для дітей склала 87 одиниць, копіювально-розмножувальної техніки – 63 од., мультимедійного обладнання – 43 од.

Доступ до мережі Інтернет мали 25 (86,2%) бібліотек, електронну адресу – 24, телефон – 18, факс – 1.

26 бібліотек для дітей позиціонували себе в мережі Інтернет: за допомогою 11-ти сайтів, 12-ти блогів, власних акаунтів у соціальних мережах.

Не вирішені питання: підключення до мережі Інтернет Новгородківської РДБ; оснащення сучасними технічними засобами Рівнянської сільської, Помічнлянської і Новомиргородської міських бібліотек для дітей.

Не мають власних електронних ресурсів в Інтернеті Світловодська МДБ та Ульяновська РДБ.

Протягом 2015 року **на фінансування бібліотек для дітей використано** 5,769 млн. грн., що на 964,5 тис. грн. більше, ніж у 2014 р.

На комплектування бібліотечних фондів використано 89,2 тис. грн., у т. ч., 22,3 тис. грн. загального фонду, що на 17,2 тис. грн. менше проти 2014 р.

На ремонти дитячих бібліотек використано 35,1 тис. грн., у т.ч. 34,6 тис. грн. загального фонду.

Здійснено: ремонти у Помічнлянській МДБ Добровеличківського району, Кіровоградській міській бібліотеці-філії №12 для дітей; заміну вікон на енергозберігаючі склопакети у Світловодській МДБ, Гайворонській РДБ, частково – у Новоархангельській РДБ.

На початок 2016 року **надходження коштів до спеціального фонду** становили 38,7 тис. грн., що у порівнянні з попереднім роком більше на 3,3 тис. грн. Виконання до плану склали 107,1%.

Найбільше коштів (від 1 до 6 тис. грн.) надійшло до спеціального фонду Бобринецької, Гайворонської, Добровеличківської, Компаніївської, Новгородківської, Новоукраїнської, Олександрівської, Петрівської РДБ, філій для дітей Кіровоградської МЦБС, Олександрійської ЦМДБ ім. Ю.Гагаріна.

Кошти зі спеціального фонду використано на придбання книг (33,6% від загальної суми), на передплату періодики (10,6%), на поліпшення матеріально-технічної бази (19,2%).

Загальна площа бібліотек для дітей протягом 2015 року зменшилася й **склала 7506 м²** (МДБ філія №3 Олександрійської МЦБС переведено в інше приміщення).

Посадкових місць для користувачів – 746.

Проте, викликає сумнів достовірність отриманої інформації з деяких бібліотек і по загальній площі, і по кількості посадкових місць. А окремі бібліотеки не вказали площу для зберігання фонду.

У 2015 році бібліотечно-інформаційним обслуговуванням було охоплено 83% дітей дитячих садків та шкіл Кіровоградщини.

562 бібліотеки області, які обслуговували дітей, у цілому, основні планові показники перевиконали.

Показник «користувачі» склав 102,9 тис. дітей (виконання до плану – 103,6%), що менше на 794 особи проти 2014 р. У 2014 р. констатувалось збільшення на 1,1 тис. користувачів з 2013 р.

Бібліотеки відвідали 1 млн. 208 тис. дітей. Це на 5,6 тис. більше, ніж у 2014 році.

Видано документів 2 млн. 185 тис. прим. (до плану – 104,9%), що менше на 21,7 тис. прим. документів у порівнянні з 2014 роком.

Середнє відвідування становило 11,7 (у 2014 році – 11,6).

Читаність – 21,2, що менше на 0,1 аналогічного показника 2014 року.

На початок 2016 р. **«дитячий фонд» бібліотек області,** нараховував 2 млн. 074 тис. прим. документів.

До «дитячих фондів» надійшло 18,2 тис. прим. документів (рівень 2014 р.). **Вибуття становило 73,9 тис. прим. документів,** що на 13,9 тис. прим. менше проти 2014 р.

Відносні показники склали: **«забезпеченість документами» – 20,1** (на 1,9 менше 2014 р.), **«обертаність документів» – 1,0** (без змін).

Відсоток оновлення «дитячих фондів» – 0,9% (0,8% - у 2014 р.).

Окремо про сільські бібліотеки. У порівнянні з 2014 р. відбулось зменшення показників «користувачі» і «видача документів» у сільських бібліотеках у зв'язку зі скороченням робочих годин бібліотекарів, невідповідність фондів існуючим потребам користувачів, відсутність сучасних технічних засобів. Усе це не дає можливості юним відвідувачам бібліотек отримати необхідні ресурси і послуги для навчання та загального культурного розвитку.

Проблемою залишається й поповнення «фондів для дітей».

У минулому році сільські книгозбірні отримали 8,9 тис. прим. документів. Це, у середньому, 0,1 прим. на користувача-дитину.

Вилучено втричі більше – 30,1 тис. прим. документів. Але все рівно зберігається висока забезпеченість документами – 31,1 на користувача-дитину.

Обертаність – 0,7 і читаність – 23,0 залишилися на рівні 2014 р.

Коефіцієнт оновлюваності фондів сільських бібліотек – 0,7%.

Отже, можна констатувати, що, фактично, сучасна література для дітей не надходила до сільських книгозбірень.

Жодна бібліотека не матиме успіху, якщо не буде **аналізувати послуги, які пропонуються користувачам та вивчати їхні інтереси.**

Р(М)ДБ здійснили понад 80 соціологічних і маркетингових досліджень власних розробок, якими було охоплено 2,0 тис. користувачів-дітей різних вікових груп та 42 аналізи читання за формулярами 2,2 тис. користувачів.

Робота дитячих бібліотек широко висвітлювалась у ЗМІ.

У пресі, на радіо, телебаченні прозвучало 410 інформацій.

На бібліотечних Web-сайтах, блогах, сторінках сайтів інших закладів, у соціальних мережах, було розміщено понад 6,3 тис. анонсів, фото, текстів, відео.

В мас-медіа завзято розповідали про свою діяльність Гайворонська, Голованівська, Долинська, Компаніївська, Новоархангельська, Новоукраїнська, Олександрівська, Петрівська,

Устинівська РДБ, Олександрійська ЦМДБ ім. Ю.Гагаріна, МДБ Кіровоградської МЦБС, Побузька МДБ. Новгородківська РДБ успішно співпрацювала з місцевими газетами – 41 публікація. Слід відзначити дитячий відділ Олександрійської ЦРБ ім. Д.Чижевського, яким представлено 497 матеріалів про роботу з користувачами-дітьми.

Дитячими бібліотеками видано 666 різноманітних матеріалів: буклети, дайджести, бібліографічні посібники, методичні поради, сценарії заходів.

Окрім друкованої продукції, все більше створювалось віртуальної: електронні презентації, вебліографічні списки, буктрейлери, відеофільми, відеоролики тощо.

Протягом року центральні міські та районні бібліотеки для дітей **забезпечували підвищення кваліфікації бібліотекарів підвідомчих закладів.**

Задля цього організували і провели 192 навчання, різних за формою: семінари, практикуми, тренінги, ділові ігри, майстер-класи, творчі лабораторії, літні професійні майстерні, школи молодого/сільського бібліотекаря тощо.

Працівники Р(М)ДБ здійснили 145 виїздів з надання консультативно-практичної допомоги сільським/міським бібліотекарям. Але через труднощі транспортно-шляхових сполучень обстеження бібліотек з віддалених сіл не проводилось.

З метою **зростання фахової активності бібліотечних працівників області** відділ розвитку дитячих бібліотек і маркетингу ОДБ ім. Т.Г.Шевченка оперативно надавав їм інформаційно-методичну допомогу щодо професійних навчань, пошуку альтернативних джерел поповнення фондів, організації і проведення Всеукраїнських та обласних заходів. Це вплинуло на якість і результативність роботи бібліотекарів і масовість юних у заходах.

Так, бібліотекарі з Новгородківської РДБ та ДБФ № 8 Світловодської МЦБС взяли участь у тренінгах з медіаграмотності (м. Кіровоград) та адвокації (м. Київ). Бібліотекар Новгородківської РДБ отримала не тільки сертифікат тренера, а й грошову винагороду від Академії української преси.

Олександрівська РДБ взяла участь у соціальній акції видавництва «Фонтан казок», що дало можливість отримання книг для бібліотеки.

Також, бібліотеки для дітей стали учасниками 2-х всеукраїнських досліджень: «Патріотичне виховання у бібліотеці як основа духовного розвитку дитини» (моніторинг до 70-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні) та «Читаю я і вся моя сім'я» (соціологічне дослідження).

У звітному році **дитячі бібліотеки області** ще раз довели, що **є справжніми центрами інформації, читання, дозвілля і розваг для юних користувачів**. Особливо, це відчувалось під час **проведення конкурсів та акцій різного рівня**.

Так, на розгляд обласного журі ОДБ ім. Т.Г.Шевченка **Всеукраїнського сімейного конкурсу «Книга пам'яті мого роду»** від бібліотек для дітей надійшла 41 робота: 33 Книги пам'яті в паперовому вигляді та 8 відео книг.

Переможцями обласного туру сімейного конкурсу у вікових категоріях 6-11-ти і 12-16-ти років та 2-х номінаціях (паперова книга та відео книга) стали користувачі: Кіровоградської ОДБ ім. Т.Г.Шевченка, Бобринецької, Голованівської, Долинської РДБ, ЦДБ ім. Ю.Гагаріна Олександрійської МЦБС, ЦДБ і бібліотеки-філії № 19 для дітей Кіровоградської МЦБС, Кіровоградської районної бібліотека для дорослих і дітей, бібліотек сіл Аджамка і Бережинка Кіровоградського району.

Журі НБУ для дітей визнали переможцями 22 роботи з 10-ти областей, у т.ч. дві – від Кіровоградської області. Це книги у паперовому виконанні: «Історія мого роду» Ситника Дмитра (Кіровоградська районна бібліотека для дорослих і дітей) та «Спогади зі смаком буряка» Зінченко Наталії (Бобринецька РДБ).

Масштабним за кількістю бібліотек-учасниць та результативністю став **обласний бібліотечний марафон заходів «Ми пам'ятаємо»**, присвячений 70-й річниці Перемоги над нацизмом у Європі та 70-й річниці завершення Другої світової війни. У Марафоні взяли участь бібліотеки різного рівня: 28 для дітей та 106 районних, міських, сільських – для дорослих. 9,9 тис. дітей усіх бібліотек-учасниць відвідали понад 526 заходів, яким видали більше 12,4 тис. прим. документів за темою.

Великий обсяг роботи провели дитячі бібліотеки – дві третини заходів від загальної кількості, на яких побували 67,6% дітей.

Слід відзначити й бібліотеки для дорослих за активну й цікаву роботу. Це філії: Знам'янської, Кіровоградської, Олександрійської МЦБС, Компаніївського та Олександрійського районів.

Найбільше заходів (15) провели ЦДБ ім. Ю.Гагаріна Олександрійської МЦБС та Петрівська РДБ; (12) Новгородківська РДБ; (по 10) Гайворонська, Долинська, Олександрівська РДБ.

Оперативно висвітлювали роботу Марафону Гайворонська, Голованівська, Компаніївська, Новоархангельська, Новгородківська, Устинівська РДБ, Побузька МДБ та ЦДБ Кіровоградської, Олександрійської МЦБС, дитячі відділи Знам'янської ЦУМБ та Олександрійської ЦРБ.

Хід Марафону (з травня по жовтень включно) можна було переглянути на сайті ОДБ та електронних ресурсах бібліотек області. Детально ознайомитись із численними заходами марафону можна у виданні дайджесті ОДБ ім. Т.Г.Шевченка «Ми пам'ятаємо».

У Всеукраїнському конкурсі дитячого читання «Книгоманія – 2015» взяли участь 106 бібліотек із 10-ти районів: Бобринецького, Голованівського, Добровеличківського, Долинського, Знам'янського, Олександрійського, Олександрівського, Петрівського районів, міст Знам'янки і Світловодська. Учасниками 3-х турів стали 1867 дітей – учні 6-7-х класів. *На обласному турі перемогу вибороли Антон Маркушевський (Бобринецький район), Сергій Білий (Олександрійський район), які представляли область на Всеукраїнському конкурсі «Книгоманія» у м. Львів.*

Традицією в області стало проведення **Всеукраїнського тижня дитячого читання**. Серед активних учасників тижня у 2015 році – Гайворонська, Голованівська, Долинська, Добровеличківська, Компаніївська, Новгородківська, Новоархангельська, Новоукраїнська, Олександрівська, Устинівській РДБ, ЦДБ ім. Ю. Гагаріна Олександрійської МЦБС, Побузька і Новомиргородська МДБ, бібліотека-філія № 8 для дітей Світловодської МЦБС, сільські бібліотеки Світловодського й Олександрійського районів.

Із 2010 року бібліотеки області – учасники **Національного проекту «Україна читає дітям»**. У 2015 р. відбулось близько 100 зустрічей, на яких побували 1357 дітей.

Імідж бібліотек, читання, реклами бібліотечних послуг і труд бібліотечних працівників підвищила **обласна акція «Бібліотека – мудрість книг і щедрість серця»**. У заходах взяли участь 27 бібліотечних закладів для дітей, а також дитячі відділи публічних бібліотек Знам'янського, Маловисківського, Олександрійського, Онуфріївського районів, міста Знам'янки. Заходи акції відвідали понад 3 тис. користувачів. За наслідками акції видано однойменний дайджест ОДБ ім. Т.Г.Шевченка.

Поряд з досягненнями в діяльності бібліотек області залишаються нерозв'язаними проблеми, що негативно позначаються на якості бібліотечного сервісу. Це, перш за все, оновлення і поповнення бібліотечних фондів та комп'ютерного парку, безперебійне технічне забезпечення функціонування закладів, сучасне облаштування робочих місць тощо.

Методичним центрам на місцях необхідно звернути увагу на:

- ➔ розширення співпраці з місцевими органами влади, громадськими організаціями, благодійними фондами, участь у міжнародних проектах і програмах задля отримання фінансування на розвиток закладу
- ➔ постійне здійснення моніторингу виконання основних планових показників сільськими бібліотеками та у разі потреби своєчасного їх корегування
- ➔ широке і різнобічне залучення дітей різного віку до бібліотек і читання, особливо, дошкільників (потенційна категорія користувачів) та підлітків (категорія розвиваючих користувачів)
- ➔ розвиток додаткових платних послуг
- ➔ поліпшення облаштування бібліотечного простору залежно від структури фондів, наявності вільних площ, пріоритетних категорій відвідувачів, соціальних і демографічних груп
- ➔ підвищення розвитку самоосвіти сільських бібліотекарів

Таким чином, завдання кожної бібліотеки – це здійснення неоціненних послуг своїй громаді та позиціонування в якості незамінних для суспільства ресурсів.